ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏମ୍. ଗୋବିନ୍ଦା ରାଜୁ

ବନାମ

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଜମି ଅତିରିକ୍ତ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ

ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ଇତ୍ୟାଦି

24, ଜୁଲାଇ 1996

[କେ. ରାମାସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ଜି. ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ 1894: ଧାରା 54

ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1908: ଆଦେଶ 41

ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ-କ୍ଷତିପୂରଣ-ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଆବେଦନ-ଆବେଦନର ସ୍ମାରକୀ-ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଏକର ପିଛା @75,000 ଟଙ୍କା କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ କୋର୍ଟ ଫି ବାବଦକୁ ଏକର ପିଛା 60,000 ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ-କ୍ଷତିପୂରଣ ଆବେଦନ ବିଚାରଧୀନ ଥିବା ସମୟରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଅଧିଗ୍ରହଣ ମାମଲାରେ ଜଣେ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ଏକର ପିଛା @ 75,000 ଟଙ୍କା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିଲା-ସେହି ଆଧାରରେ ଜମି ମାଲିକ ନିଅଣ୍ଟ କୋର୍ଟ ଫି ଜମା କରିବାକୁ ଅନୁମତି ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ-ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥିଲେ ଯେ ଯେହେତୁ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଦାବି କେବଳ 60, 000 ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ କୋର୍ଟ ଫି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ତେଣୁ ସେମାନେ ଅତିରିକ୍ତ କୋର୍ଟ ଫି ଜମା କରିବାକୁ ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ଏକର ପିଛା @75,000 ଟଙ୍କା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନଥିଲେ-ଆବେଦନ-ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ଏକର ପିଛା @75,000 ଟଙ୍କା ବର୍ଦ୍ଧିତ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇବା ପାଇଁ ଦାବିଦାରମାନଙ୍କୁ ନିଅଣ୍ଟ କୋର୍ଟ ଫି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବାକୁ ମନା କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଠିକ୍ କରିଥିଲେ-ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷ ସଚେତନ ଭାବେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେଇଥାଏ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସ୍ଥିର କରିଥାଏ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ କୋର୍ଟ ଫି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ-ମୂଲ୍ୟାୟନରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଜାରି ରଖିବା ଏବଂ ତା 'ପରେ ନିଅଣ୍ଟ କୋର୍ଟ ଫି ପ୍ରଦାନ କରିବା ଏକ ଅରୁଚିକର ଅଭ୍ୟାସ ହେବ ।

ଭାଗ୍ ସିଂ ବନାମ ଚଣ୍ଡିଗଡ଼ କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ, [1985] 3 ଏସ୍. ସି. ସି. 737; ଅନୁସୂଚୀତ ଜାତି ସମବାୟ ଜମି ମାଲିକାନା ସମିତି ଲିମିଟେଡ୍, ଭଟିଣ୍ଡା ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1991] 1 **ଏସ୍. ସି. ସି. 174, ମାମଲା** ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ।

ବୁଟା ସିଂହ (ମୃତ) ଆଇନଗତ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, [1995] **5 ଏସ. ସି. ସି. 284 ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।**

ଓମ୍ ଭାର୍ଗବ ବନାମ ଏସ୍. ବି. (ଶ୍ରୀମତୀ) ଏବଂ ***ଅନ୍ୟମାନେ,*** **[1994] 4 ଏସ. ସି. ସି. 662, ମାମଲା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 4830-31/1994 ।

ଏମ୍. ଏଫ୍. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 727 ଏବଂ 728/1984 ରେ କର୍ଣାଟକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ 21.11.89 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ସି. ଏସ୍. ବୈଦ୍ୟନାଥନ, ଏସ୍. ଆର୍. ସେଟିଆ ଏବଂ ଶିବରାମ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିଯୁକ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟକାନ୍ତ ଏବଂ ଏମ୍. ଟି. ଜର୍ଜଙ୍କ ପାଇଁ ପି. ଆର୍. ରାମସେଶ୍ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା:

ଆମେ ଉଭୟ ପକ୍ଷର ବିଦ୍ୱାନ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ଶୁଣିଛୁ ।

ଏହି ଅପିଲଗୁଡିକ ଏମ୍.ଏଫ୍.ଏ ସଂଖ୍ୟା 2114/85 ଏବଂ ବ୍ୟାଚ୍ ରେ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କର 21, ନଭେମ୍ବର 1989 ତାରିଖର ରାୟରୁ ଉପୁନ୍ନ ହୋଇଛି । ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉତ୍ଥାପିତ ଏକମାତ୍ର ବିବାଦ ଏବଂ ଯୁକ୍ତି ହେଲା: ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ନିଅଣ୍ଟ କୋର୍ଟ ଫି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ଏକର ପିଛା @ 75,000 ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ ମନା କରିଦେବା ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଥିଲା କି ? ସ୍ୱୀକୃତ ତଥ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ ଭୂମି ଅର୍ଜନ ଅଧିନିୟମ (ସଂକ୍ଷେପରେ, 'ଅଧିନିୟମ') ର ଧାରା 4 (1) ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିସୂଚନା 29 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1977 ରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ବାଙ୍ଗାଲୋର ବିକାଶ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା "ବୈରାସନ୍ଦ୍ରା ତୱାରେକେରେ ମାଦିୱାଲା ଯୋଜନା" (ସଂକ୍ଷେପରେ,

'ବି.ଟି.ଏମ୍. ପ୍ରକଳ୍ପ') ନାମକ ଏକ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗଠନ ପାଇଁ ବହୁ ପରିମାଣର ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା । 1981 ମସିହାରେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ଏକର ପିଛା 10, 000 ଟଙ୍କାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି 16,000 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । 18, ଅକ୍ଟୋବର 1985 ର ରାୟ ଦ୍ୱାରା ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ଉପରେ, ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି କ୍ଷତିପୂରଣକୁ ଏକର ପିଛା 45,000 ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀମାନେ 1986 ରେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଯଦିଓ ସେମାନେ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଏକର ପିଛା 75,000 ଟଙ୍କାରେ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରିଥିଲେ,ତଥାପି ସେମାନେ ଏକର ପିଛା 60,000 କୋର୍ଟ ଫି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଆଧାରରେ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ବିଚାରାଧୀନ ଥିବାବେଳେ, ଏହା ଜଣାପଡିଥିଲା ଯେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଅଧିଗ୍ରହଣରେ, ବାଙ୍ଗାଲୋରର XVI ଅତିରିକ୍ତ ସହରାଞ୍ଚଳ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି ଅନ୍ୟ କେତେକ ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ରାଶି ଏକର ପିଛା @ 75,000 ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସେହି ଆଧାରରେ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଅଗଷ୍ଟ 1989 ରେ ନିଅଣ୍ଟ କୋର୍ଟ ଫି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ସେହି ଆବେଦନକୁ ଉକ୍ତ ଆବେଦନ ଗୁଡିକ ସହିତ ବିଚାର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ନିକଟରେ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ଏହି ରାୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଦାବି କେବଳ 60, 000 ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ କୋର୍ଟ ଫି ପ୍ରଦାନ କଲେ, ତେଣୁ ସେମାନେ ଅତିରିକ୍ତ କୋର୍ଟ ଫି ଏବଂ ଏକର ପିଛା 75,000 ଟଙ୍କା କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି । ତେଣୁ, ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ବୈଦ୍ୟନାଥନ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ଅନୁସୂଚିତ *ଜାତି ସମବାୟ ଜମି ମାଲିକାନା ସମିତି ଲିମିଟେଡ, ଭଟିଣ୍ଡା ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* [1991] *1* ଏସ. ସି. ସି. 174, ମାମଲାରେ ସୂଚିତ ହୋଇଥିବା *ଭାଗ ସିଂହ ବନାମ ଚଣ୍ଡିଗଡ଼ କେନ୍ଦ୍ର ଶାସିତ ଅଞ୍ଚଳ,* [1985] 3 ଏସ. ସି. ସି. 737, ମାମଲାରେ ଯଦିଓ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସେଥିରେ ଏଲ.ପି.ଏ. ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ନିଅଣ୍ଟ କୋର୍ଟ ଫି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ସେମାନେ ଅଧିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରିବା କରିବାର ଅଧିକାର ସଂରକ୍ଷିତ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଅଣ୍ଟ ପରିଶୋଧରେ ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିବା ପରେ ଉଚ୍ଚ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । *ଅନୁସୂଚୀତ ଜାତି-ସମବାୟ ଜମି ମାଲିକାନା ସମିତି ଲିମିଟେଡ୍ ମାମଲା* (ଉପରୋକ୍ତ) ରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ତିନି ଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅନୁପାତ ପ୍ରଭାବିତ

ହୋଇନଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ମାମଲାରେ ଏହି ଅନୁପାତକୁ *ବୁଟା ସିଂହ ମୃତ) ମାମଲାରେ ଏଲ. ଆର. ଏସ. ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ,* [1995] 5 ଏସ. ସି. ସି. 284 ମାମଲାରେ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ଉପରେ ସମ୍ବିଧାନ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବଜାୟ ରଖାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଯଦିଓ ନିଅଣ୍ଟ କୋର୍ଟ ଫି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ତଥାପି ଅଧିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇଁ ଦାବିକୁ ବଜାୟ ରଖିଥିଲେ, ତେଣୁ ନିଅଣ୍ଟ କୋର୍ଟ ଫି ପରିଶୋଧ କରିବାକୁ ଏବଂ ଏକର ପିଛା 75,000 ଟଙ୍କା ହାରରେ ଅଧିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ଅନୁମତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଥିଲେ ।

ଏହି ଯୁକ୍ତିରେ ଆମେ କୌଣସି ସାରମର୍ମ ପାଉନାହୁଁ । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ *ଭାଗ ସିଂହଙ୍କ* ମାମଲାରେ, ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ନିଅଣ୍ଟ କୋର୍ଟ ଫି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବର୍ଦ୍ଧିତ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ସେହି ମାମଲାରେ, ଯେହେତୁ ସମାନ ଅଧିସୂଚନା ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କେତେକ ଦାବିଦାରଙ୍କୁ ଅଧିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସେମାନଙ୍କୁ ସମାନ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଆଧାର ଉପରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିବା ପରି ପ୍ରତୀୟମାନ । ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ସମବାୟ ଜମି ମାଲିକାନା ସମିତି ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ସେହି ମାମଲାରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ପୂର୍ବ ମାମଲାରେ ଆବେଦନକୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ହେବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ପକ୍ଷ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଏବଂ ମାମଲାକୁ ଜୀବନ୍ତ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ଉପସମକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ମାମଲାରେ, ଯଦିଓ କୌଣସି କୋର୍ଟ ଫି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ତଥାପି ଏହା ଉପରେ ଦାବି ଜୀବନ୍ତ ରଖିବା ଉପରେ କୌଣସି ମତ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇ ନଥିଲା । *ବୁଟା ସିଂଙ୍କ ମାମଲାରେ,* ସମ୍ବିଧାନ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣର ଉତ୍ତର ଦିଆଯିବା ପରେ, ସେଠାରେ ସମାନ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ପକ୍ଷମାନେ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବା କୋର୍ଟ ଫି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ମାମଲାରେ ଯୁକ୍ତି ଶୁଣିବା ପରେ, ସେମାନେ ନିଅଣ୍ଟ କୋର୍ଟ ଫି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦେଇନଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ।ସେହି ପରିସ୍ଥିତି ସହିତ କାରବାର କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଯେ:

" ଏହି ଦାବିକୁ ଅନିଶ୍ଚିତତାରେ ରଖାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯଦି ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 54 ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଆବେଦନରେ ପ୍ରଥମେ ଏହି ପରିମାଣକୁ କମ୍

ରଖାଯାଏ ଏବଂ ପରେ ଅପିଲିୟ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ମନୋବୃତ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି, ନିଅଣ୍ଟ କୋର୍ଟ ଫି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଏ, ତେବେ ଏହା ଏକ ଅରୁଚିକର ଅଭ୍ୟାସ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ଏବଂ ଏକ ଶତରଞ୍ଜ ଖେଳ ପରି ଏକ ସୁଯୋଗର ବିଷୟ ହେବ । ସେହି ଅଭ୍ୟାସ ମକଦ୍ଦମାର ଶୃଙ୍ଖଳିତ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଅନୁକୂଳ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ହେବ ନାହିଁ ।

ଏହା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିବ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 54 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା। ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଆଦେଶ 41, ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନରେ ସ୍ମାରକୀ ଉଠାଯାଇଥିଲା ଯେ ତାଙ୍କ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମି ପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ କେତେ ହାରରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ତାହା ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ପକ୍ଷ ସ୍ୱାଧୀନ ଅଟନ୍ତି । ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦେୟ ଅଧିନିୟମ ରାଜ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ସଭାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅପିଲ ସ୍ମାରକିରେ ଅର୍ଥ ଦାବି ଉପରେ ଦେୟ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦେୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥାଏ । ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ପକ୍ଷ ଆବେଦନ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ କୋର୍ଟ ଫି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହାରରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବ, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ ଯେ ପକ୍ଷ ତାଙ୍କ ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ସେ ଦାବି କରୁଥିବା ହାରରେ, କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିର କରାଯିବ ଯେ, ସେ ସେହି ହାରରେ ହକଦାର ହେବେ କି ନାହିଁ ଯେଉଁ ହାରରେ ସେ ଆବେଦନକୁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରନ୍ତି ଏବଂ ଦାବି ରଖନ୍ତି କିମ୍ବା ଆଦୌ ଯୋଗ୍ୟ ହେବେ ନାହିଁ ଇତ୍ୟାଦି । ଯଦି ଅଧିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରାଯାଏ, ତେବେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ତାଙ୍କୁ କୋର୍ଟ ଫି ଦେବାକୁ ପଡିବ । ଯେତେବେଳେ ଅପିଲର ସ୍ମାରକିରେ ଅଧିକ ରାଶି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ କୋର୍ଟ ଫି ବାବଦକୁ ଏକ କମ ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ ଦାବି ମୂଲ୍ୟାୟନକୁ କୋର୍ଟ ଫି' ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୀମିତ ରଖିଥିଲେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ଯେ ଆବେଦନରେ ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ପରିମାଣର ଉପରେ ପକ୍ଷକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ନିଅଣ୍ଟ କୋର୍ଟ ଫି ଦେବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ କି ? ଯେପରି ପୂର୍ବରୁ ସୂଚିତ ହୋଇଛି, ପକ୍ଷ ଏକ ସଚେତନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଏ ଏବଂ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟାୟନ ଏବଂ କୋର୍ଟ ଫି ସ୍ଥିର କରେ; ଏହା ଏକ ଅରୁଚିକର ଅଭ୍ୟାସ ହେବ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟାୟନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଏବଂ ତା 'ପରେ ନିଅଣ୍ଟ କୋର୍ଟ ଫି ପ୍ରଦାନ କରିବା ଅଭ୍ୟାସକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଅନୁକୂଳ ହେବ ନାହିଁ । ଯେପରି ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଛି, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନ ଦାଖଲ ହେବା ପରେ ସେମାନେ କ୍ଷତିପୂରଣ @ 75, 000 ଟଙ୍କା ହାରରେ ଦାବି କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ କୋର୍ଟ ଫି ବାବଦକୁ

ଏକର ପିଛା 60,000 ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ଏକ ମାମଲାରେ ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି କ୍ଷତିପୂରଣ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପରେ, ସେମାନେ ସେହି ରାୟ ଆଧାରରେ ଅଧିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରିବା କରିବାକୁ ଆଗେଇ ଆସିଥିଲେ । ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ଏବଂ ଅଧିକ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇଁ ନିଅଣ୍ଟ କୋର୍ଟ ଫି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ଅନୁକୂଳ ହେବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ସେମାନଙ୍କୁ ଏକର ପିଛା 75,000 ଟଙ୍କାର ବର୍ଦ୍ଧିତ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ନିଅଣ୍ଟ କୋର୍ଟ ଫି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବାକୁ ମନା କରି ଠିକ୍ କରିଥିଲେ ।

ଓମ୍ ଭାର୍ଗବ ବନାମ ଏସ୍. ବି. (ଶ୍ରୀମତୀ) ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1994] 4 ଏସ. ସି. ସି. 662 ମାମଲାକୁ ବିଦ୍ୱାନ ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ସତ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଯେ *ବୁଟା ସିଂଙ୍କ ମାମଲାରେ* ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉପରୋକ୍ତ ନୀତିଗୁଡିକର ପୂର୍ବ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଅଣଦେଖା କରିଥିଲେ, ଆମ ପାଇଁ ଏହା ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ ଯେହେତୁ ଏହା ଏକ ଭଲ ଆଇନ ନୁହେଁ ।

ତଦନୁସାରେ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଖାରଜ କରାଗଲା । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ରହିବ ନାହିଁ ।

ଟି. ଏନ୍. ଏ.   ଆବେଦନ ଖାରଜ କରଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ମଦନ ମୋହନ ଭୂୟାଁ
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।